

Intervé el PRESIDENT (sorpresa per les dades facilitades pel Sr. Font i Solsona i convenciment de l'eficàcia del seu treball). — M. COLL I ALENTORN, Secretari.

14 abril 1951: Art i Arqueologia. — Presideix el Sr. JOSEP DE C. SERRA I RÀFOLS.

El PRESIDENT informa sobre el II Congrés Arqueològic Nacional, tingut a Madrid del 27 de març al 2 d'abril.

El Sr. FÈLIX DURAN I CAÑAMERAS exposa *Els orígens de Sant Joan de les Abadesses*. En el segle XI — diu — molts monestirs estaven minats en llur vida interior per rivalitats entre els monjos, les quals es posaven de manifest principalment en les eleccions d'abats o priors, i s'agreujaven per la intromissió dels grans senyors feudals veïns. Per tal d'evitar aquestes influències, moltes comunitats es constituïen en filials de grans monestirs que tenien la suficient independència per a resistir-les. Així ocorregué a Sant Joan de les Abadesses, que fou agregat a l'important cenobi de Sant Víctor de Marsella. No se sap quan tingué lloc aquesta agregació. En un document del 1070 es dona l'agregació per feta. Cap a l'any 1086 els monjos de Sant Víctor de Marsella foren expulsats de Sant Joan de les Abadesses, però hi tornaren el 1098 i hi estigueren fins el 1114, data en què foren expulsats definitivament. En aquest darrer període es començà a bastir l'església de Sant Joan de les Abadesses, segons un pla francès, amb girola de tres absidioles. Aquest pla, però, no es dugué a terme i l'església quedà sense acabar. Fora els monjos francesos, en continuar la construcció, no se seguí el pla anterior sinó que, degut segurament a la falta de mitjans econòmics, s'acabà perllongant la nau fins a dins la girola, estranya manera, de la qual, però, hi ha un antecedent a Sant Joan les Fonts, que fou també dependència de Sant Víctor de Marsella. On s'inspirà la planta de Sant Joan de les Abadesses? El més natural és que fos en la de la casa mare, Sant Víctor de Marsella. Però l'estat en què ha arribat a nosaltres l'església d'aquest monestir no permet de desxifrar la disposició antiga de l'edifici, de manera que no es pot treure cap conclusió.

Intervenien el PRESIDENT i els Srs. J. PUIG I CADAFALCH i R. SUNYER. — R. ALBERT I LLAURÓ, Secretari.

18 abril 1951: Història. — Presideix el Sr. PERE BOHIGAS.

El Sr. EMILI GIRALT I RAVENTÓS s'ocupa de *La viticultura i el comerç català en el segle XVIII*.¹ Després d'indicar la bibliografia i els arxius consultats, el comunicant fa una revisió de testimonis històrics dels segles XVII i XVIII que demostren com l'agricultura a Catalunya evolucionà fortament. Moltes terres, abans improductives, es posaren en explotació i el conreu de la vinya s'incrementà extraordinàriament a despeses dels cereals i del bosc. Estudia les raons d'aquesta substitució de conreus: la principal, el major rendiment econòmic de la vinya, degut a les possibilitats d'exportació. Es refereix al fet demogràfic, indicant que només amb abundor de braços — que vol dir abaratiment de jornals — fou possible l'artigitatge d'extenses zones i l'establiment de marges pels costers de les nostres muntanyes. Dóna dades estadístiques que demostren com la producció de l'aiguardent, estesa pertot, representava la partida més important del nostre comerç d'exportació. Les conseqüències que l'increment vitícola reportà sobre el nostre camp foren avan-

1. Aquesta comunicació ha estat publicada, en versió castellana, als «Estudios de Historia Moderna», II (1952), 159-176.